

Actieprogramma

Aanpak risicogroepen
van Marokkaanse en
Antilliaanse afkomst

Februari 2010

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Probleemanalyse	3
3. Uitgangspunten	7
4. Aanpak risicogroepen van Antilliaanse afkomst	10
5. Aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst	13
6. Landelijke inzet	16
7. Communicatie	17
8. Organisatie/financiën/planning/monitoring	18

1. Inleiding

De afgelopen vier jaar is in Rotterdam met het Actieprogramma Integrale Aanpak Antillianen (2006 - 2009) en het programma “Voorkomen Criminele Loopbaan Allochtone Jongeren” gericht op Marokkaanse probleemjongeren, ingezet om de problematiek van Antilliaanse en Marokkaanse jongeren te verminderen. Deze aanpakken worden gecontinueerd door voort te bouwen op de ervaring van de afgelopen vier jaar.

Visie

Antilliaanse en Marokkaanse Rotterdammers moeten aansluiting vinden bij de samenleving, meedoen in Rotterdam en zelfredzaam zijn. De gemeente beschouwt dit als een groot maatschappelijk vraagstuk. De bestaande methoden om de problemen tegen te gaan, werken onvoldoende. Met het Rijk zijn en worden afspraken gemaakt voor de aanpak van de problematiek van beide probleemgroepen. Doelstelling van de aanpak is dat wordt ingezet op het terugdringen van de oververtegenwoordiging van Antillianen en Marokkaanse jongeren op het gebied van criminaliteit en overlast, schoolverlaten en werkloosheid.

Aanpak

In dit programma wordt beschreven hoe via een programmatische aanpak uitvoering wordt gegeven aan het terugdringen van de oververtegenwoordiging. Daarbij wordt aangesloten bij de ervaring die is opgedaan en bij de werkwijze die is ontwikkeld in de laatste vier jaar. Ook sluit de aanpak aan bij de reguliere inzet van diensten en instellingen en bij de focus die in Rotterdam

is aangebracht op wijkniveau en op gebiedsgericht werken. Belangrijke voorwaarden bij de aanpak zijn:

- De outreachende werkwijze
- Een integrale persoons- en groepsgerichte aanpak
- Een sterk en actief bestuurlijk commitment
- Programmaregie en uitvoerende regie met doorzettingsmacht bij de gemeentelijke diensten

De aanpak moet vraaggericht zijn, daarom wordt ingezet op een kwalitatieve en kwantitatieve analyse van de problemen om daar goed op in te kunnen spelen. Ook worden de Antilliaanse en Marokkaanse gemeenschappen betrokken en ingezet.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de problematiek op het gebied van criminaliteit, schoolverlaten en arbeidspositie. Daarnaast wordt de problematiek vanuit de culturele invalshoek van Antillianen en Marokkanen gedeeltelijk verklaard. Hoofdstuk 3 beschrijft de uitgangspunten van de aanpak. Deze worden in hoofdstuk 4 en 5 uitgewerkt in maatregelen voor respectievelijk Antilliaanse Rotterdamers en Marokkaanse Rotterdamers. In hoofdstuk 6 wordt beschreven wat de inzet op landelijk niveau en binnen het Koninkrijk der Nederlanden is. Hoofdstuk 7 geeft weer welke communicatiemiddelen worden ingezet in het Actieprogramma aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst en Antilliaanse afkomst. Ten slotte is in hoofdstuk 8 een overzicht opgenomen van alle maatregelen, de targets en verantwoordelijke partijen. Dit Actieprogramma gaat over Antilliaanse Rotterdamers en Marokkaans- Rotterdamse risicjongeren in de leeftijd van 0 tot en met 24 jaar. Om de leesbaarheid te vergroten wordt verder in dit stuk gesproken over Antillianen en Marokkanen.

Input proces

Dit programma is gemaakt in en na een zorgvuldig proces van consultatie.

- In zes bijeenkomsten met betrekking tot de problematiek van Antillianen (criminaliteit en overlast; onderwijs en dagbesteding; gezin en gezondheid; werk en financiën; wonen en sociale omgeving; uitvoering) waar aan is deelgenomen door alle relevante partners zoals politie, Openbaar Ministerie, JOS, SoZaWe, GGD en de vier Antillianendeelgemeenten, is input geleverd op de relevante leefgebieden.
- De burgemeester is tijdens vijf Antilliantafels in gesprek gegaan met een groot aantal Antilliaanse Rotterdamers. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn in het programma verwerkt.
- Hogeschool InHolland heeft de burgemeester een onderzoek aangeboden naar de “Verdwenen trots van Antilliaanse Rotterdamers”. De onderzoeksresultaten zijn in het programma verwerkt.
- In zeven bijeenkomsten (onderwijskansen, opvoedingsondersteuning, overlast en criminaliteit, participatie en integratie) is de problematiek van Marokkaans-Rotterdamse risicjongeren met politie, Openbaar Ministerie, JOS, SoZaWe, GGD besproken en is input geleverd op de relevante leefgebieden.
- De ministeries voor Wonen, Wijken en Integratie, Justitie (WODC) en Binnenlandse Zaken hebben input geleverd vanuit wetenschappelijk onderzoek.
- Erasmus Universiteit Rotterdam heeft inzichten aangeleverd over straatcultuur en Marokkaanse jongeren.
- SMOR (Samenwerkende Marokkaanse Organisaties Rijnmond) is vanaf het begin op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen binnen dit programma en wordt gedurende de programmaperiode een belangrijke overlegpartner.
- Analoog aan de Antilliantafels organiseert de gemeente Rotterdam in 2010 Marokkanentafels waar de burgemeester in gesprek gaat met Marokkaanse Rotterdamers. De uitkomsten van deze bijeenkomsten worden meegenomen in de aanpak.
- In navolging van de kabinetsbrief “Grenzen stellen en Perspectief bieden” van 30 januari 2009, hebben het Rijk, de 22 Marokkanengemeenten (o.a. G4) en de VNG op 5 oktober 2009 een intentieverklaring ondertekend waarin zij afspreken over drie jaar een trendbreuk te realiseren in het aandeel van Marokkaans-Nederlandse jongeren in overlast, criminaliteit, voortijdig schoolverlaten en werkloosheid.

2. Probleem-analyse

Op 1 januari 2008 wonen in Rotterdam 37.476 inwoners van Marokkaanse afkomst en 19.562 inwoners van Antilliaanse afkomst. Marokkanen vormen daarmee ruim 6% van de totale bevolking en zijn na de Rotterdammers van Surinaamse en Turkse herkomst de op twee na grootste minderheid in Rotterdam. Antillianen zijn met 3% de vierde bevolkingsgroep in Rotterdam.

Grotendeels gaat het goed met de Rotterdamse Antillianen en Marokkanen, maar een deel heeft en geeft problemen. Daarin onderscheiden ze zich deels ook ten opzichte van andere groepen in Rotterdam. De sociale en economische achterstand die men veelal heeft, leidt er toe dat aansluiting bij en integratie in de Nederlandse samenleving moeilijker tot stand komt. De problematiek van Antillianen en Marokkanen komt tot uitdrukking op een aantal terreinen: criminaliteit, schoolverlaten en werkloosheid.

Criminele carrières

De omvang van het criminaliteitsprobleem onder Antillianen en Marokkanen is aanzienlijk. In 2008 komt 8,8% van de Antilliaanse Rotterdammers en 6,5% van de Marokkaanse Rotterdammers van 12 jaar en ouder in aanraking met politie op verdenking van een misdrijf, tegen 2,8% van de totale groep verdachte Rotterdammers. Bij Marokkanen ligt de nadruk hierbij op de leeftijdsgroepen 12 - 17 jaar en 18 - 24 jaar.

Bij Antillianen is opvallend dat zij veel langer crimineel blijven dan andere bevolkingsgroepen. Een tweede opvallend gegeven is de relatief grote betrokkenheid bij

criminaliteit van Antilliaanse vrouwen. In 2008 wordt 3,8% van de Antilliaanse vrouwen verdacht van een misdrijf. Daarmee worden ze bijna vier keer zo vaak verdacht als de gemiddelde Rotterdamse vrouw.

Bij Marokkaanse criminelen is vooral opvallend dat ruim 12% van de minderjarigen in 2008 wordt verdacht. Ze hebben daarmee het hoogste verdachtenpercentage vergeleken met andere bevolkingsgroepen. Ook onder jongvolwassenen is het percentage met 11,1% erg hoog. Anders dan bij de Antillianen nemen de verdachtenpercentages onder Marokkanen in de daarop volgende leeftijdsgroepen wel sterk af.

Onderwijs

Taalachterstand

Bij beide groepen is er sprake van taalachterstand wat negatieve gevolgen heeft voor de kans op het succesvol doorlopen van een schoolloopbaan. Voor de meeste Antillianen in Rotterdam is de spreektaal Papiaments. Hierdoor is de beheersing van de Nederlandse taal vaak onvoldoende. Ook een groot deel van de Marokkaanse kinderen begint met een taalachterstand aan school. Soms komen deze kinderen pas op hun vierde voor het eerst in aanraking met de Nederlandse taal. Veel van hen halen de achterstand nooit meer in.

Voortijdig schoolverlaten en schoolverzuim

Qua voortijdig schoolverlaten wijken Antillianen en Marokkanen niet af van de gemiddelde Rotterdamse jongeren. Van de Rotterdamse jongeren in de leeftijd van 17 t/m 22 jaar is bijna een vijfde voortijdig schoolver-

later (20%). Het aandeel voortijdig schoolverlaters onder Antillianen is 19%, onder Marokkanen 18,5%. Dit is lager dan gemiddeld en kleiner dan onder bijvoorbeeld Turkse jongeren (21%) en jongeren afkomstig uit andere (niet)westerse landen (23%). Het schoolverzuim onder beide groepen is echter wel hoger dan gemiddeld (7% bij Antillianen, 4% bij Marokkanen tegen 3% gemiddeld). Bij Antilliaanse jongeren is het verzuim bijna vier keer zo hoog (7%) als onder autochtone Rotterdamse leerlingen (2%). Bij Marokkaanse jongeren is dat twee keer zo hoog als onder autochtonen.

Er is een (sterke) samenhang tussen schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten en criminaliteit. Marokkaanse en Antilliaanse minderjarigen die in 2008 één keer of meer verzuimd hebben van school komen ruim drie keer zo vaak in aanraking met de politie als Marokkaanse en Antilliaanse minderjarigen die in 2008 niet hebben verzuimd. Daarnaast worden Marokkaanse en Antilliaanse voortijdig schoolverlaters twee keer zo vaak verdacht van een misdrijf als niet voortijdig schoolverlaters.

Werk

Door het lage opleidingsniveau en het ontbreken van een startkwalificatie is een duurzame arbeidsparticipatie moeilijk te bereiken, wat kan leiden tot meervoudige problematiek en tot armoede.

Zo is de arbeidspositie van Antillianen en Marokkanen in Rotterdam aanzienlijk slechter dan die van de andere

groepen. Per januari 2008 staat gemiddeld 8,9% van alle Rotterdammers in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar ingeschreven bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) als werkzoekende. Bij Antillianen is het percentage 15%, bij Marokkanen 19%. Het aandeel Antilliaanse en vooral Marokkaanse werkzoekenden is hiermee aanzienlijk hoger dan onder alle andere minderheden. Wel is voor beide groepen sinds 2004 een sterke daling te zien. In 2004 was ruim 27% van de Antillianen en ruim 26% van de Marokkanen werkzoekend.

Zonder startkwalificatie is de positie van Marokkaanse en Antilliaanse jongeren op de arbeidsmarkt ongunstig. Dit komt doordat een deel van hen vaker dan andere groepen, niet beschikken over de juiste vaardigheden, arbeidsethos en discipline, maar ook doordat Marokkaanse en Antilliaanse jongeren een negatief imago hebben door overlastgevend en crimineel gedrag. Het is daardoor voor veel van deze jongeren lastiger een baan of stageplek te vinden die weer vereist is om een opleiding af te ronden. Veel jongeren raken hierdoor gedemotiveerd.

Uitkering

Voor wat betreft uitkeringsafhankelijkheid zien we dat per januari 2008 ruim 15% van de Marokkaanse Rotterdammers en ruim 18% van de Antillianen een uitkering ontvangt. Daarmee is de uitkeringsafhankelijkheid van beide groepen veel groter dan gemiddeld

Kenmerken Antilliaanse doelgroep

Met het merendeel van de Antilliaanse Rotterdammers gaat het goed. De kleine groep Antilliaanse Rotterdammers waar het beleid zich op richt, is de groep waarbij sprake is van een grote sociale en economische achterstand. Er zijn diverse kenmerken die er toe leiden dat aansluiting bij en integratie in de Nederlandse samenleving moeilijker tot stand komt.

Antillianen zijn sterk gericht op materiële rijkdom en uiterlijk vertoon. Dit geeft status en aanzien. Vanwege een te dure levensstijl komen (hoge) schulden veelvuldig voor. De verleiding van (snel en veel) geld in de (drugs)criminaliteit ligt op de loer. Daarbij is de Antilliaanse gemeenschap een machocultuur met respect als belangrijk element. Jongens dragen een wapen op zak en zien het als normaal en geoorloofd om dit te gebruiken in reactie op beledigingen of als zij zich aangevallen voelen. Het aandeel eenouderhuishoudens onder Antillianen is veel groter dan gemiddeld. Meer dan een kwart van de Antilliaanse huishoudens is een eenouderhuishouden. Bovendien worden Antilliaanse vrouwen (vergeleken met andere groepen) vaak op (zeer) jonge leeftijd moeder (tienermoeders). Vaders zijn vaak afwezig in de opvoeding en zij hebben een marginale rol in het gezinssysteem en in de opvoeding. Het ontbreken van een positief mannelijk rolmodel kan risico opleveren voor vooral de zonen (bijv. criminaliteit). Daarnaast kan de grote armoedeproblematiek en de slechte sociaal-economische uitgangspunten het gezin onder druk zetten. Bovendien ontbreekt het vaak aan een sociaal netwerk waar de alleenstaande (tiener)moeder op kan terugvallen.

(7,8%) en ook groter dan van andere grote etnische minderheden in Rotterdam. Verder blijkt dat Marokkaanse mannen veel vaker afhankelijk van een uitkering zijn dan Marokkaanse vrouwen. Bij Antillianen zien we een omgekeerd beeld waarbij vrouwen meer afhankelijk zijn van een uitkering dan mannen.

Schoolverlaten versus uitkeringsafhankelijkheid

Kijken we naar voortijdig schoolverlaten in relatie tot uitkeringsafhankelijkheid dan zien we dat bijna 10% van de Marokkaanse voortijdig schoolverlaters een uitkering ontvangt. Daarmee zijn ze elfmaal zo vaak afhankelijk van een uitkering als niet voortijdige schoolverlaters van Marokkaanse afkomst. Van de Antilliaanse voortijdig schoolverlaters in de leeftijd van 17 t/m 22 jaar ontvangt 15,4% een uitkering. Daarmee zijn zij achtmaal zo vaak afhankelijk van een uitkering als niet voortijdige schoolverlaters van Antilliaanse afkomst. Voortijdig schoolverlaten is in deze leeftijdsgroep dus een sterke indicator voor het al dan niet ontvangen van een uitkering.

Antillianentafels

In 2009 is tijdens vijf bijeenkomsten (de Antillianentafels) uitgebreid gesproken met 120 Rotterdammers van Antilliaanse afkomst (tienermoeders, straatjongeren, studenten, vaders, ex-gedetineerden). Daarbij is gesproken over de problemen, hoe deze zijn ontstaan en hoe de problemen volgens hen het beste kunnen worden aangepakt. Het waren zeer open gesprekken, waarbij het algemene gevoel was dat Antilliaanse Rotterdammers kritisch zijn over de eigen gemeenschap en over zichzelf. Een aantal uitkomsten van de Antillianentafels zijn:

- Te veel Antilliaanse Rotterdammers hebben zich onvoorbereid in Nederland gevestigd en verwachten dat de overheid alles regelt. Men toont daarom weinig initiatief en neemt weinig eigen verantwoordelijkheid. Op Curaçao zal het verwachtingspatroon moeten worden gemanaged.
- Antilliaanse Nederlanders die het gemaakt hebben, onttrekken zichzelf enigszins aan de Antilliaanse gemeenschap. Antilliaanse Rotterdammers met wie het minder goed gaat (criminaliteit en/of multiproblematiek) bevinden zich overwegend binnen een Antilliaans sociaal netwerk.
- Het doorzettingsvermogen om te overleven, is bewonderenswaardig groot. Daarentegen is het doorzettingsvermogen om ambities waar te maken relatief klein.
- Het op hoge toon benoemen van de problemen door media en politiek beïnvloedt de publieke opinie negatief. De sociale omgeving wordt hierdoor in de beleving van Antillianen vijandiger, met als gevolg dat men zich steeds meer terugtrekt in de eigen veilige groep.
- Ook het beeld dat jouw taal en jouw cultuur minderwaardig zouden zijn, werpt de mensen met weinig zelfvertrouwen veelal terug in de eigen groep.

Ter gelegenheid van de opening van de nieuwbouw van de Hogeschool InHolland doet de Hogeschool een onderzoek naar "Hoe kunnen Antilliaanse Rotterdammers hun trots terugkrijgen". De voorlopige uitkomsten van het onderzoek zijn besproken met een aantal Antilliaanse focusgroepen en een aantal groepen bestaande uit professionals die met Antilliaanse Rotterdammers werken. In januari 2010 zijn de voorlopige uitkomsten van het onderzoek gepresenteerd.

Kenmerken Marokkaanse doelgroep

De interactie tussen ouder en kind in de Marokkaanse multiprobleem gezinnen verloopt moeizaam. Er is een gebrek aan toezicht door de ouders en er zijn te weinig duidelijke regels. Ook is sprake van een te strenge manier van disciplineren en frequent gebruik van straffen. Daarnaast is betrokkenheid van vaders bij de opvoeding gering en zijn zij in sommige gevallen als opvoeder geheel afwezig. Dit in tegenstelling tot moeders die de spil van het gezin zijn. Moeders beschermen vaak kinderen tegen hun vader en ondermijnen hiermee diens gezag.

Marokkaanse jongeren moeten vaak zonder substantiële steun van hun ouders hun weg in de Nederlandse samenleving zien te vinden. Zij steunen erg op hun leeftijdsgenoten en hechten veel waarde aan hun voorbeelden. Deze jongeren zijn bevattelijker voor groepsdruk. Naarmate jongeren meer gericht zijn op de samenleving en meer willen integreren, zijn ze gevoeliger voor cultuurconflicten en verschijnselen van buitensluiting en hebben ze des te meer het gevoel nergens bij te horen.

Voor veel Marokkaanse probleemjongeren is de politie de vijand en wordt dan ook met wantrouwen tegemoet getreden. Incidenten tussen jongens en politie werken het vijandbeeld en wantrouwen in de hand. Wederzijdse negatieve beeldvorming komt het wantrouwen onderling niet ten goede.

Nog steeds vinden te weinig Marokkaans-Nederlandse jongeren en hun ouders hun weg naar instellingen zoals jeugdzorg. In de lichte (vrijwillige) vormen van de jeugdzorg zijn ze ondervertegenwoordigd en in de zwaardere vormen zijn ze oververtegenwoordigd.

Ook psychische en gedragsproblemen komen relatief veel voor onder Marokkaanse Nederlanders. Uit onderzoek blijkt dat de tweede generatie Marokkaans-Nederlandse jongens bijna zeven keer zoveel kans heeft op het ontwikkelen van schizofrenie als autochtone Nederlanders. Ook blijken de psychotische symptomen ernstiger in vergelijking met andere etnische groepen.

In 2010 worden vier Marokkanentafels georganiseerd, die input leveren voor de aanpak.

3. Uitgangspunten

Bij de inzet van dit Actieprogramma houden we rekening met landelijke kaders en met reguliere inzet van diensten en instellingen in Rotterdam. Het uitgangspunt blijft, gelet op de hardnekkigheid en complexiteit van de problemen van Antilliaanse en Marokkaanse Rotterdammers, een meerjarige aanpak bovenop de reguliere voorzieningen. Dit vraagt van de uitvoerders van het beleid de bereidheid om extra inspanningen te verrichten. Van de diensten en de deelgemeenten wordt verwacht dat zij meer verantwoordelijkheid nemen in de uitvoering en werken volgens het principe: generiek waar kan, specifiek indien nodig.

Van groot belang daarbij is dat niet alleen wordt ingezet op het oplossen van problemen maar meer nog op het voorkomen van problemen. Werd de aanpak van de Antillianen- en Marokkanenproblematiek tot nu toe nog grotendeels gekenmerkt door grootschalige stedelijk geregisseerde (soms eigenstandige) projecten; de komende periode wordt het accent verlegd naar het realiseren van aanpakken daar waar dat nodig is en in meer samenhang. Hierbij is het uitgangspunt een meer gezamenlijke inzet en verantwoordelijkheid van gemeente, deelgemeenten en instellingen.

Generiek waar het kan, specifiek indien nodig

Zoals gezegd is hierbij het uitgangspunt “generiek waar het kan, specifiek indien nodig”. Er wordt aangesloten bij beleidstrajecten die reeds in gang zijn gezet zoals:

- 1 Het programma Ieder Kind Wint, gericht op risicojongeren
- 2 Actieprogramma “Ruimte geven door grenzen te stellen” gericht op terugdringen overlast (JVAP)
- 3 Het programma “Uit de bak Aan de bak”, gericht op nazorg van ex-gedetineerde jongeren tot 18 jaar
- 4 Samenwerkingsmodel nazorg volwassen (ex-)gedetineerde burgers gemeenten- justitie 18+
- 5 Het Rotterdamse Taaloffensief
- 6 Rotterdams Offensief vmbo-mbo
- 7 Vijfjarenactieprogramma Sociaal (VJAS)
- 8 Vijfjarenactieprogramma Veilig (VJAP)
- 9 Actieplan Jeugdwerkloosheid

De basis van dit programma is de reguliere inzet op gebied van: handhaving leerplicht, voorkomen voortijdig schoolverlaten, tegengaan schoolverzuim, toeleiding naar stages en werk, handhaving openbare orde en vervolging van criminaliteit. Deze maatregelen vormen de basisaanpak in de stad om jongeren te stimuleren en te faciliteren een goede toekomst op te bouwen. Bovenop deze reguliere inzet willen we op een aantal onderdelen voor Antilliaanse en Marokkaanse risicojongeren extra inzetten. Daarbij kiezen we voor een focus in die wijken waar de problematiek van beide groepen zich vooral voordoet. Een deel van deze wijken zijn ook aangewezen als sociale en/of veiligheidsfocusgebieden.

Grenzen stellen en perspectief bieden

Het Actieprogramma aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst en Antilliaanse afkomst wil enerzijds grenzen stellen en anderzijds perspectief bieden. Een aanpak die streng is voor de harde kern van groepen overlastgevende en criminele jongeren en onwillige gezinnen zodat de situatie in de wijken verbetert en het veiliger wordt voor burgers in hun buurt of wijk. De aanpak moet echter ook perspectief bieden aan de jonge generatie Marokkaanse en Antilliaanse Rotterdamers.

In het Actieprogramma wordt daartoe ingezet op een combinatie van repressie, zorg én preventie. De focus wordt gelegd op de wijken en de personen met de grootste problemen; de aanpak van de oorzaken (onderwijs, gezin en opvoeding) én de gevolgen van de problematiek (criminaliteit, werkloosheid en schooluitval) waarbij het altijd om maatwerk gaat.

Integraliteit en samenhang

Grenzen stellen en perspectief bieden betekent dat een breed scala aan maatregelen wordt ingezet. Binnen de aanpak werken we toe naar een meer integrale aanpak met focus op wijkniveau. Op inhoudelijk niveau wordt een aantal thema's onderscheiden waarbinnen de aanpak wordt vormgegeven. Daarbij is gezocht naar overkoepelende thema's die de kern vormen van de problematiek en waarbinnen gezamenlijk integrale maatregelen en aanpakken zijn ontwikkeld en worden uitgevoerd. Een aanpak die het verschil maakt.

Ook het diversiteitsbeleid bij instellingen en een omslag van meer vraag- dan aanbodgericht werken, spelen een belangrijke rol. In de uitwerking van de aanpak zal hiervoor aandacht worden gevraagd. In de uitwerking van het diversiteitsbeleid sluiten we onder meer aan bij de ontwikkeling van interculturalisatie van het jeugd-beleid door de 'academische werkplaats Dwars' (GGD).

Grenzen stellen

Voorkomen criminele carrières

Belangrijke voorwaarde voor het slagen van het programma is dat de criminaliteit en overlast van Antillianen en Marokkanen afneemt. De reguliere repressieve aanpak van de handhavingspartners wordt onverkort ingezet. Daarnaast wordt in de aanpak een aantal aanvullende maatregelen genomen die gericht zijn op de specifieke criminaliteitsproblematiek van beide groepen.

Bij Antillianen wordt de focus vooral gericht op wapens en geweld en op inneming van statussymbolen. Bij Marokkanen gaat de aanpak meer in op algemene overlast- en criminaliteitscomponenten. Daarnaast wordt bij Marokkanen sterk ingezet op het herwinnen van gezag van de politie en op het vertrouwen tussen politie en Marokkaanse jongeren.

Voor beide doelgroepen wordt ten slotte gericht ingezet op het tegengaan van recidive door nazorg na detentie onverkort voort te zetten.

Perspectief bieden

Het programma richt zich vervolgens op competentieversterking en de aanpak van (multi) problematiek.

Doorlopende leerlijn

De nadruk wordt gelegd op competentieversterking. Er wordt een focus gelegd op kansen op het gebied van onderwijs en werk door het tegengaan van het voortijdig schoolverlaten, het richten op talentontwikkeling en het steviger toeleiden naar werk. Een probleem bij het vinden van een stage kan zijn het verkrijgen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). ROC's melden dat jaarlijks ongeveer 150 van alle leerlingen geen VOG verkrijgt terwijl die wel noodzakelijk is voor een stage. Binnen dit thema worden grenzen gesteld (handhaving leerplicht én inzet bij eerste verzuim en vergrijp) én perspectief geboden (stagemogelijkheden en stagebemiddeling, mentoring).

Eigen kracht

Binnen dit thema richten we ons op het inzetten van rolmodellen uit de gemeenschap en het ondersteunen van eigen initiatief vanuit de gemeenschap. We willen leden van de gemeenschappen meer deelgenoot en medeverantwoordelijk maken voor de aanpak door hen aan te spreken op de eigen verantwoordelijkheid. Zij kennen immers de eigen gemeenschap en de risicojongeren beter. Overigens verliezen we hier niet uit het oog dat het verbreden van het netwerk en het wereldbeeld ook een belangrijk element is in de aanpak.

Vrouwen

Centraal in de aanpak staan de vrouwen. Zowel in Antilliaanse als in de Marokkaanse gezinnen vervullen vrouwen een centrale rol. Bij Antilliaanse gezinnen is over het algemeen sprake van eenouderhuishoudens waarbij de vader(s) een kleine rol vervullen.

In Marokkaanse gezinnen is de vader aanwezig, maar heeft hij geen gezaghebbende positie. Door vrouwen in de aanpak centraal te stellen, richten we ons op de meest constante en invloedrijke factor in het gezin en binnen de opvoeding. Met emancipatie en empowerment van vrouwen wordt daarnaast het gehele gezinsstelsel meegenomen in de ontwikkeling. Elementen als opvoedingsondersteuning, aanpak taalachterstanden en aanpak tienermoeders worden vanuit de positie van de vrouw benaderd.

Multiproblematiek

De problematiek op de verschillende leefgebieden moet inzichtelijk worden gemaakt en vervolgens wordt integraal gewerkt aan oplossingen. Zo wordt onderzocht in hoeverre de problematiek van lichtverstandelijke beperkingen en/of psychische problematiek redenen zijn voor vergaande multiproblematiek. Maar ook wordt van diensten en instellingen verwacht dat zij klantgericht en gebiedsgericht werken.

Vertrouwen

In de probleemanalyse is al aangegeven dat veel Antillianen en Marokkanen de aansluiting op de (Rotterdamse) maatschappij missen. Het vertrouwen van zowel Antillianen als Marokkanen in de overheid is niet groot. Dit vertrouwen moet hersteld worden zowel door inzet van de overheid als door inzet van Antilliaanse en Marokkaanse Rotterdammers. We zetten hierbij in op de dialoog met de beide gemeenschappen, (vrijwillige) inburgering en het opzetten van

wijknetwerken. Ook het tegengaan van discriminatie en/of het tegengaan van het gevoel gediscrimineerd te worden, maakt onderdeel uit van dit thema.

Focus op Wijk

De aanpak van de probleemgroepen willen we concentreren in een aantal wijken in Rotterdam. Daarbij ligt de focus op deelgemeenten en wijken waar de populatie Antillianen en de populatie Marokkanen groot is én waar een concentratie van problematiek op terreinen van overlast en criminaliteit, schooluitval, jeugdwerkloosheid te zien is. Het accent ligt bij vroegtijdige interventie in die wijken waar grote aantallen Antillianen en Marokkanen wonen en sprake is van een zich snel ontwikkelende problematiek.

Vanuit het Actieprogramma worden nieuwe methoden en projecten ontwikkeld waarbij vooral voor de betreffende deelgemeenten belangrijke rollen zijn weggelegd. Diensten worden door de deelgemeente gevraagd om vanuit hun reguliere taakstelling bij de noodzakelijke inzet aan te sluiten. Uitgangspunt daarbij is dat succesvolle projecten kunnen worden geëxporteerd naar andere wijken en worden geïntegreerd in staand beleid. Voor wat betreft de inzet van de partners in de repressieve aanpak is de aanpak van risicogroepen van Marokkaanse afkomst en Antilliaanse afkomst al een belangrijk taakaccent.

Risicogroepen van Antilliaanse afkomst	Risicogroepen van Marokkaanse afkomst
Wijken	Wijken
Groot IJsselmonde	Bloemhof
Beverwaard	Oude Noorden
Pendrecht	Nieuwe Westen
Oud Charlois	Bospolder
Tarwewijk	Tussendijken
Bloemhof	Oud Crooswijk
N-Z Hoogvliet	Kralingen West

4. Aanpak risico- groepen van Antilliaanse afkomst

Leidend in de maatregelen blijft dat hard wordt opgetreden tegen criminaliteit en probleemgedrag. Daarom is de komende vier jaar een sterke repressieve inzet op overlast en criminaliteit nodig. Hiertoe is een samenwerkingsverband tussen de Directie Veiligheid (stadsmarinier), de politie en het Openbaar Ministerie (OM) actief. Deze samenwerking wordt de komende tijd verder geïntensiveerd. De gemeente Rotterdam zet daarnaast fors in om schooluitval en werkloosheid verder terug te dringen en zet in op integratie en burgerschap. Via onderstaande maatregelen worden impulsen gegeven op de bestaande programma's. Hieronder volgt een beknopte beschrijving van de extra maatregelen. Deze zijn aanvullend op de reguliere inzet van de gemeentelijke diensten, politie en OM.

Voorkomen criminele carrières

Het voorkomen van criminele carrières begint met een krachtig interveniëren door politie en OM op crimineel handelen. Groepen die zich hinderlijk ophouden op straat versterken het onveiligheidsgevoel, maar verhinderen ook aansluiting bij de Rotterdamse samenleving. Via de inzet van het Mobiel Antillianenteam (naar voorbeeld van het Mobiel Jongeren Team) wordt contact gelegd, groepen aangesproken en persoonsgericht hulp of ondersteuning aangeboden. Vanuit het Korps Rotterdam-Rijnmond en OM worden de persoons- en groepsgerichte maatregelen doorontwikkeld zoals het ontnemen en verbeurd verklaren van statussymbolen (patseraanpak); 10 most wanted; geweldsteam Pagang. Daarnaast is het van belang te komen tot het zo snel mogelijk executeren van vonnissen en het

voorkomen van recidive. Om te voorkomen dat criminelen recidiveren wordt tijdens en na detentie de achterstand op het gebied van werk, opleiding, huisvesting en financiën via de nazorg aangepakt (de nazorg is stedelijk en loopt via het veiligheidshuis GGD en SoZaWe). In de nazorg moet de komende periode een belangrijke intensivering plaatsvinden. Directie Veiligheid, SoZaWe, politie en OM werken hierin nauw samen om de begeleiding tijdens en na detentie meer effectief te maken. Bovendien wordt een Meld Misdaad Anoniem-mediacampagne rondom het bezit en gebruik van vuurwapens gestart (vooral ook de vrouwen die vuurwapens bergen voor Antillianen). Het vuurwapenbezit en -gebruik door de doelgroep is immers als problematisch bestempeld in de regio Rotterdam. Het doel is de Antilliaanse doelgroep (en dan vooral de vrouwen) met een dergelijke campagne aan te spreken. Naast het aanscherpen van bestaande maatregelen (politie en OM) wordt een pilot gestart die gericht is op bewustwording en gedragsinterventie. De deelgemeente Hoogvliet heeft aangegeven hier een pioniersrol in te willen vervullen door het bespreekbaar te maken via vrouwen die aanzien hebben in de gemeenschap.

Target:

- Afname oververtegenwoordiging
- Afname criminaliteit
- Afname recidive

Extra Interventies:

- Mobiel Antillianenteam
- Nazorg na detentie en begeleiding tijdens detentie
- Terugdringen wapenbezit
- Melding Ongebruikelijke Transacties (MOT)

Doorlopende leerlijn

Een afgemaakte opleiding verhoogt de kansen tot maatschappelijk succes. Om ervoor te zorgen dat Antilliaanse jongeren zich optimaal kunnen ontplooiën, een succesvolle schoolloopbaan kunnen doorlopen en de juiste kwalificatie voor de arbeidsmarkt hebben, wordt ingezet op het beter laten aansluiten van de keten opleiding en de keten werk. Met extra inzet op het gebied van (leer/werk) stage, begeleiding, maar ook gedragsbeïnvloeding wordt er een keten van opleiding en werk opgezet. Nieuw in dit kader is de inzet vanuit jongerenwerk en politie waar bij het eerste verzuim of vergrijp van de jongeren, de jongerenwerker met de wijkagent langs gaat bij de ouders voor een stevig gesprek. Ook wordt de Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) uitgebreid met taalprojecten voor Antilliaanse peuters en moeders. Uiteindelijk doel van de aanpak is dat Antillianen beter aansluiting vinden op de arbeidsmarkt. Voor de korte termijn betekent dit dat gewerkt wordt aan het beter toeleiden naar werk en dat er adequate begeleiding en ondersteuning is (via mentorprojecten).

Target:

- Afname oververtegenwoordiging vsv en verzuim
- Afname schulden en schuldsanering
- Toename startkwalificatie/certificering
- Toename besteedbaar inkomen
- Afname oververtegenwoordiging uitkeringsafhankelijkheid
- Toename duurzame arbeidsparticipatie

Extra Interventies:

- Gedragsbeïnvloeding
- Grenzen stellen bij eerste verzuim en/of vergrijp
- Ketenaanpak werk en remigratie
- Taalontwikkeling (bij peuters)
- Extra leerwerkplekken en doorstroom naar reguliere banen via Roteb en arbeidsmarktmeester
- Ondersteuning en begeleiding via mentorschap Hogeschool Rotterdam/InHolland/Albeda/Zadkine

Eigen Kracht

Om de problematiek van Antilliaanse Rotterdammers te helpen oplossen, is het van groot belang dat gebruik gemaakt wordt van de eigen kracht van de Antilliaanse gemeenschap. Met name in de wijken met een groot aantal Antilliaanse Rotterdammers liggen kansen. Ingezet wordt op ouderparticipatie, mentoren uit de doelgroep en ondersteuning van de zorgstructuur in het basis- en voortgezet onderwijs. Effect hiervan is dat het voortijdig schoolverlaten verder omlaag gaat. Ook zelforganisaties met integratie en participatie

bevorderende ideeën en projecten, zullen vanuit het Actieprogramma via de vier deelgemeenten worden gefaciliteerd.

Target:

- Toename contact van de (deel)gemeente met Antillianen in wijk
- Toename ouderen- jongerenbetrokkenheid bij beleid
- Toename deelname aan inburgering
- Toename sociale samenhang
- Afname mobiliteit / verhuizing / overbewoning

Extra Interventies:

- Mentortrajecten
- Schoolouderkamers
- Schooloudercontactpersoon
- Ondersteuning zorgstructuur
- Stimuleren en ondersteunen van integratie bevorderende activiteiten op wijkniveau

Benutten potentie en rol vrouwen

Voor de vermindering van de problemen van Antillianen, is het versterken van het gezinssysteem een vereiste. Daarom wordt in het programma de rol van de vrouw en hun kinderen benadrukt. Dit begint bij het wegwerken van taalachterstand en het verhogen van participatie. De beheersing van de Nederlandse taal is hierbij essentieel. Met het taalondersteuningsproject "Meer taal, meer kans" wordt de taalachterstand bij moeders en hun kinderen aangepakt. Via huisbezoeken van de wijkfeliciteerdienst worden Antilliaanse vrouwen bereikt. Er wordt specifiek ingezet om de deelname aan de vroeg- en voorschoolse educatie van Antilliaanse moeders te verhogen en worden wijknetwerken ingezet om vrouwen te helpen bij de versterking van hun zelfbeeld en competenties. Er worden Antilliaanse schooloudercontactpersonen ingezet om de betrokkenheid van ouders bij de schoolloopbaan van hun kind te vergroten waardoor leerlingen minder voortijdig de school verlaten.

Target:

- Toename ouderparticipatie
- Toename taal, kennis en informatie Rotterdam
- Toename scholing en arbeidsparticipatie

Extra Interventies:

- Taalondersteuning
- Wijknetwerken
- Wijkfeliciteerdienst

Aanpak multiproblematiek

De aard en omvang van de problematiek van een deel van de Antilliaanse Rotterdammers maken een persoonsgerichte aanpak noodzakelijk. Bij Antillianen met complexe en meervoudige problemen wordt intensieve begeleiding ingezet bij het onder controle krijgen van de problemen. Daarbij wordt nadrukkelijk gewezen op de eigen verantwoordelijkheid om uit de problemen te komen, maar ook samenwerking tussen de gemeentelijke partners en specifieke kennis van de doelgroep zijn essentieel om de aanpak te doen slagen. Na afloop van het persoonsgerichte traject is de probleemsituatie gestabiliseerd en wordt de begeleiding gereguleerd. Er is gekozen voor de inzet van specifieke Antillianenregisseurs, gedetacheerd vanuit de gemeentelijke diensten SoZaWe, JOS, GGD. Zij werken in teamverband en voeren regie op de samenwerkingspartners. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn huisvesting, schuldenproblematiek en zorg- en hulpverlening. Voor wat betreft de problematiek van licht verstandelijk beperkten (LVB-ers) en psychiatrie wordt op basis van een expertmeeting bekeken of het ontwikkelen van een specifieke aanpak voor deze doelgroep noodzakelijk is.

Target:

- Afname oververtegenwoordiging multiprobleemgezinnen
- Afname oververtegenwoordiging jonge moeders
- Toename zelfstandigheid
- Toename stabilisering

Extra Interventies:

- Persoonsgerichte aanpak
- Voorkomen schulden
- Aandacht voor licht verstandelijk beperkten

Versterken wederzijds vertrouwen

De hardnekkige multiproblematiek komt mede doordat er te weinig vertrouwen in en kennis van elkaar (overheid en Antilliaanse Rotterdammers) is. Dat leidt er toe dat er te lang wordt gewacht met het zoeken, vragen en krijgen van hulp. Om het vertrouwen van de Antilliaanse Rotterdammers in de overheid te versterken en inzicht te krijgen in de dynamiek en problematiek wordt ingezet op het bereiken en bezoeken van Antilliaanse nieuwkomers (Bon bini). Ook de jongeren die voor hun studie (ook MBO) naar Rotterdam komen, worden via mentoren begeleid. Via persoonlijk contact is er zicht op mogelijke problemen en krijgen de nieuwkomers informatie over de rechten en plichten. Om het contact met de Antilliaanse gemeenschap verder te bestendigen, worden Antillianen- tafels georganiseerd. Voor gevraagd en ongevraagd advies aan het stadsbestuur over de aanpak wordt de vertegenwoordiging van de Antilliaanse gemeenschap gefaciliteerd. Ook de uitkomsten van het onderzoek naar Trots krijgen in de aanpak een plek.

Tot slot zijn de Antilliaanse Rotterdammers zelf mede verantwoordelijke dat er snel gebruik wordt gemaakt van de gemeentelijke voorzieningen. Hiertoe wordt een voorziening in de wijk gerealiseerd waar Antillianen op een laagdrempelige manier voor steun en informatie kunnen komen. Via dit steunpunt is onder andere informatie over schuldsanering verkrijgbaar en is er begeleiding beschikbaar voor o.a. het opzetten van een eigen bedrijf (KvK).

Target:

- Toename bekendheid aanbod diensten
- Toename vraaggericht werken
- Toename deskundigheid aanpak problematiek

Extra Interventies:

- Bezoek nieuwkomers
- Antillianentafels
- Vertegenwoordiging Antilliaanse gemeenschap
- Steun en informatiepunt
- Wijknetwerken

5. Aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst

Voor de aanpak van de problematiek van Marokkaans-Rotterdamse risicojongeren ontvangt de gemeente Rotterdam voor de periode 2010-2012 opnieuw rijksfinanciering. Ook voor het Marokkanenprogramma geldt dat hard wordt opgetreden tegen criminaliteit en normafwijkend gedrag. Daarom wordt de komende drie jaar de repressieve inzet van politie en OM onverminderd voortgezet. Daarnaast zet de gemeente Rotterdam stevig in op het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid en op het bevorderen van integratie en burgerschap. Onderstaande maatregelen zijn aanvullend op de reguliere inzet van de gemeentelijke diensten, politie en OM. Hieronder worden deze extra maatregelen beknopt uiteengezet.

Voorkomen criminele carrières

Criminaliteit onder Marokkaanse jongeren wordt onverminderd hard aangepakt. Vanuit politie Rotterdam-Rijnmond en OM wordt een intensieve repressieve inzet verricht waaronder de persoonsgerichte aanpak, VIP (Very Irritating Policing), ontnemen en verbeurd verklaren van statussymbolen (patseraanpak), de aanpak van criminele groepen. Ook is er meer aandacht voor risicogedrag van 12-minners en worden justitiemaatregelen, zoals ITB, effectiever ingezet.

Om te voorkomen dat criminele jongeren recidiveren, wordt tijdens en na detentie stevig ingezet op de nazorg. Dit is vastgelegd in het programma "Uit de bak, aan de bak" dat zich specifiek richt op nazorg van jongeren tot 18 jaar. Aanvullend op dit reguliere programma krijgen alle Marokkaans-Rotterdamse jongeren een coach

toegewezen die jongeren na uitstroom uit detentie intensief begeleid bij het zelf oplossen van problemen op de verschillende leefgebieden. De inzet van de coach moet bijdragen aan recidivevermindering. De coach maakt tijdens detentie kennis met de jongere en legt hiermee het fundament voor het begeleidingstraject. Deze begeleiding is outreachend vasthoudend en niet vrijblijvend: als het moet, wordt drang en dwang toegepast. De coach begeleidt de jongeren onder regie van de Jeugdreclassering. Deze extra inzet voor jongeren tot 18 jaar wordt binnen het programma ook uitgebreid naar Marokkaans Rotterdamse jongeren als extra inzet op het "Samenwerkingsmodel nazorg volwassen (ex-)gedetineerde burgers gemeenten- justitie" welke wordt uitgevoerd in het veiligheidshuis. Op basis van het evaluatieonderzoek over voorgaande jaren, houden we rekening met aanpassingen in deze aanpak.

Target:

- Trendbreuk in het aandeel van de doelgroep in criminaliteit en overlast

Extra Interventies:

- Nazorg 18-
- Nazorg 18+
- Aanpak 12-minners
- Aanpak criminele jeugdgroepen
- Persoonsgerichte aanpak

Doorlopende leerlijn

Het beschikken over een startkwalificatie is essentieel voor de deelname aan het arbeidsproces en maatschappelijke participatie. Daarom is het tegengaan van voortijdig schoolverlaten een absoluut speerpunt voor de komende jaren en wordt de aanpak hiervan onverminderd voortgezet door handhaving van leerplicht, inzet van wijk scholen en aansluiting bij het Jongerenloket. Ook wordt vanuit het Actieprogramma Jeugdwerkloosheid onverkort ingezet op het bemiddelen van jongeren naar werk en/of scholing. Om eerder en beter zicht te krijgen op gedragsproblematiek kunnen de voorscholen en basisscholen beroep doen op de gedragsdeskundigen van de CJG's. Aanvullend op deze bestaande maatregelen wordt extra ingezet op het intensiveren van stagebegeleiding op het MBO via mentortrajecten. Nieuw is ook de inzet vanuit jongerenwerk en politie waar bij het eerste verzuim of vergrijp een jongerenwerker/wijkagent langs gaat bij de ouders om afspraken te maken over het stellen van grenzen. Deze nieuwe werkwijze wordt in overleg tussen de deelgemeente, JOS en politie ontwikkeld en sluit aan bij de bestaande aanpak "Pak je kans" van GGD en politie.

Target:

- Trendbreuk in het aandeel van de doelgroep in voortijdig schoolverlaten en werkloosheid

Extra Interventies:

- Gedragsdeskundigen
- Stagebegeleiding MBO via mentortrajecten
- Grenzen stellen (bij eerste verzuim en of vergrijp)

Eigen Kracht

Om voortijdig schoolverlaten verder terug te dringen, wordt ingezet op het vergroten van ouderbetrokkenheid via zogeheten ouderkamers, schoolouderscontactpersonen uit de doelgroep en inzet van mentortrajecten. In het basisonderwijs worden vanuit ouderkamers pedagogische activiteiten (bijv. opvoedcursus) georganiseerd om de relatie school-ouder te verstevigen. In het voortgezet onderwijs worden Marokkaanse schoolouderscontactpersonen ingezet om ouders te betrekken bij de schoolloopbaan van hun kind. Ook de inburgeringsbehoefte van Marokkaanse ouders krijgt hier een plek.

Target:

- Vergroten ouderbetrokkenheid en voorkomen van voortijdig schoolverlaten

Extra Interventies:

- Mentortrajecten
- Programmering ouderkamers
- Schoolouderscontactpersonen

Benutten potentie en rol vrouwen

Het centraal stellen van Marokkaanse ouders als dé opvoeder is van belang voor het herstellen en versteken van het gezinssysteem. Daarom wordt vanuit het programma door de GGD ingezet op extra gezinscoaches. Ook hier geldt wederom dat dit een extra aanbod is dat zich specifiek richt op de problematiek waar veel Marokkaanse ouders/gezinnen mee kampen, zoals opvoedingsproblemen en opeenvolgend crimineel gedrag (van broer naar broertje). Daarnaast ligt de focus op het emanciperen en empoweren van Marokkaanse moeders en het versterken van hun rol binnen en buiten het gezin. De begeleiding is niet vrijblijvend, als het moet wordt drang en dwang toegepast. Nieuw is dat de gezinnen twaalf maanden intensief worden begeleid en de caseload van de coach laag blijft (vijf gezinnen). Via het programma 'Ouders van tegendraadse jeugd' wordt ouders, van wie de kinderen in aanraking zijn gekomen met de politie, specifieke opvoedingsondersteuning geboden.

Target:

- Trendbreuk in het aandeel van de doelgroep in criminaliteit en overlast

Extra Interventies:

- Gezinscoaches
- Inzet programma 'ouders van tegendraadse jeugd'

Aanpak multiproblematiek

Het hebben van problemen mag geen reden zijn voor het vertonen van overlastgevend en crimineel gedrag. Tegelijkertijd rechtvaardigt de hardnekkigheid en complexiteit van de problematiek van Marokkaans-Rotterdamse jongeren een persoonsgerichte aanpak. Afgelopen vier jaar is via intensief casemanagement, waarbij DOSA-jongeren van Marokkaanse afkomst begeleiding krijgen bij het oplossen van problemen op de verschillende leefgebieden ontwikkeld. Na afloop van de begeleiding is de problematiek gestabiliseerd en wordt de begeleiding gereguleerd. Het intensief casemanagement is erg succesvol gebleken en wordt specifiek voor deze doelgroep voortgezet. Nieuw is de inzet van straatcoaches. Naast het outreachend jongerenwerk en de politie wordt een speciale toezichthouder ingezet die naast handhavende taken ook pedagogisch opgeleid is. Uitgangspunt is grenzen stellen en voorkomen dat jongeren aan de handhaving ontglippen. De straatcoaches worden zeven dagen per week ingezet in de avond en nachtelijke uren. De aanpak van straatcoaches wordt ontwikkeld door Stadstoezicht in samenwerking met Directie Veiligheid, Politie en de dienst JOS. Voor wat betreft de problematiek van licht verstandelijk beperkten (LVB-ers) en psychiatrie wordt op basis van een expertmeeting bezien of het ontwikkelen van een specifieke aanpak voor deze doelgroep noodzakelijk is.

Target:

- Trendbreuk in het aandeel van de doelgroep in criminaliteit en overlast

Extra Interventies:

- Intensief Casemanagement
- Straatcoaches
- Expertmeeting lvg en psychiatrische problematiek

Versterken wederzijds vertrouwen

Om het vertrouwen tussen diverse groepen te versterken is het belangrijk om met bewoners constant in gesprek te blijven. Hiervoor sluiten we aan bij reguliere beleid van de dienst JOS bij bijvoorbeeld de dialoogmethode. Enkele dialogen richten zich specifiek op Marokkaanse vaders en hun rol als opvoeder. Aanvullend hierop organiseert de gemeente in 2010 Marokkanentafels waarin met een dwarsdoorsnede van de Marokkaanse bevolking gesproken wordt over de problematiek, de achtergronden hiervan en mogelijk aanpak. Ook wordt in 2010 een afsluitende conferentie georganiseerd. Het betrekken van de gemeenschap krijgt verder vorm via structurele gesprekken tussen de gemeente Rotterdam en SMOR (Samenwerkende

Marokkaanse Organisaties Rijnmond). Vanuit politie wordt specifiek ingezet op beeldvorming en op het verbeteren van het wederzijds vertrouwen tussen politie en Marokkaanse jongeren en hun ouders. Ook ontwikkelt de politie bejegeningprofielen waardoor er consequent én met dezelfde boodschap optreedt. Tot slot gaat het OM samen met de justitiepartners inzetten op het verbeteren van de communicatie met jongeren en hun ouders.

Target:

- Betrekken van de gemeenschap bij de aanpak

Extra Interventies:

- Dialoog (financiering regulier budget JOS)
- Marokkanentafels
- Conferentie Marokkanenproblematiek
- Versterken vertrouwen tussen politie, jongeren en ouders
- Effectieve communicatie tussen justitieketen, jongeren en ouders
- Samenwerking met SMOR

6. Landelijke inzet

Naast Rotterdam kennen ook andere gemeenten de problematiek van Antillianen en Marokkaanse jongeren. Er is een aantal Antillianengemeenten die voor de aanpak van deze problematiek rijksfinanciering ontvangen. Er zijn 22 gemeenten die de komende jaren een specifiek beleid gaan inzetten. Daarnaast richten 22 gemeenten hun focus op de inzet van straatcoaches en gezinsmanagers voor risicogroepen van Marokkaanse afkomst. Tussen beide groepen van gemeenten bestaat overleg en uitwisseling. Naast overleg en uitwisseling binnen Nederland bestaat er ook een samenwerkingsverband tussen Rotterdam en de Nederlandse Antillen (met name Curaçao). Uitgangspunt voor deze samenwerking is de overtuiging dat, aangezien nog steeds met grote regelmaat Antillianen vanuit Curaçao naar Rotterdam komen, een duurzame oplossing voor de problematiek in onze stad ook een verbetering van de situatie op Curaçao vraagt. Een verbetering waarbij we, vanuit de ervaringen van Rotterdam, ondersteuning kunnen bieden.

22 Antillianengemeenten

De burgemeester van Rotterdam is voorzitter van het overleg van de 22 Antillianengemeenten. Sinds 2003 werken de Antillianengemeenten samen en vindt regelmatig overleg plaats. Daarbij staan de te volgen strategie op gemeentelijk en rijksniveau en kennisuitwisseling centraal. Bovendien is afgesproken dat vanuit de 22 Antillianengemeenten gecoördineerd en afgestemd wordt ingezet op Curaçao.

Inzet op koninkrijksniveau Samenwerking Curaçao Rotterdam onderhoudt al jarenlang internationale be-

trekkingen met landen en steden waarmee grote groepen van Rotterdammers een bijzondere band hebben doordat zij, hun ouders, grootouders of andere familieleden daar geboren zijn.

Voor Rotterdam is een goede interbestuurlijke relatie met de Nederlandse Antillen, en met name Curaçao, van groot belang. Binnen de relatie met Curaçao wordt naar oplossingen gezocht voor de problematiek waarin veel jonge Antillianen in Rotterdam terecht komen. De samenwerking tussen Curaçao en de gemeente Rotterdam heeft betrekking op thema's als werk, onderwijs, wijkaanpak, infrastructuur, woonbeleid en fysieke veiligheid (brandweer). De samenwerking is gebaseerd op technische ondersteuning, advisering en uitwisseling van kennis. We hanteren dezelfde uitgangspunten in de samenwerking met Curaçao. Een van deze uitgangspunten is dat indien gemeentelijke diensten gecompenseerd willen worden voor hun inzet op Curaçao, dat daarbij het prijsniveau op Curaçao als uitgangspunt dient.

22 Marokkanengemeenten

In navolging van de kabinetsbrief "Grenzen stellen en Perspectief bieden" van 30 januari 2009, werken het Rijk, 22 gemeenten en de VNG samen om overlast en criminaliteit onder Marokkaans-Nederlandse risicjongeren te verminderen. De betrokken partijen hebben op 5 oktober 2009 een intentieverklaring ondertekend waarin zij afspreken tussen 2009 en 2012 door samenwerking op ambtelijk en bestuurlijk niveau kennis, ervaringen en best practices uit te wisselen, zodat de gemeenten sneller tot goede oplossingen komen.

7. Communicatie

In het Actieprogramma aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst en Antilliaanse afkomst communiceren wij, mede gezien de grootte en complexiteit van de problemen, op verschillende manieren. Hieronder staan in grote lijnen de strategie, de organisatie en de inhoud van de communicatie beschreven.

Communicatiestrategie

Rotterdam heeft een beproefde strategie als het gaat om communicatie over bijzondere, grootstedelijke problemen. Deze manier van communiceren bestaat uit:

- het zo concreet mogelijk benoemen van de problemen (middel: de jaarlijkse Monitor)
- uitleg van de gehanteerde aanpak (middel: het Actieprogramma)
- communicatie over de behaalde resultaten (middel: de communicatieactieprogramma's)

Ook voor het Actieprogramma wordt deze strategie als uitgangspunt gehanteerd.

Organisatie van de communicatie

Aan de uitvoering van het Actieprogramma nemen een groot aantal partijen deel: gemeentelijke diensten, deelgemeenten, politie, justitie, maar ook Antilliaanse en Marokkaanse maatschappelijke organisaties en zelf-organisaties. Dit Actieprogramma moet ook aansluiten op bestaande of nog te ontwikkelen programma's binnen diensten en deelgemeenten. Om de communicatiestrategie te (kunnen blijven) realiseren, is afstemming tussen alle partijen en programma's een noodzakelijke voorwaarde voor succes. Om afstemming en regie op de uitvoering te waarborgen, wordt een communicatie

taskforce ingesteld, bestaande uit ten minste: Directie Veiligheid (in de rol van voorzitter), JOS, SoZaWe, OM, Politie, GGD en de deelgemeenten Charlois, Feijenoord, IJsselmonde, Noord, Delfshaven en Kralingen-Crooswijk.

Inhoud van de communicatie

Als het om de inhoud gaat, volgt de communicatie de zes in het Actieprogramma genoemde hoofdlijnen van de aanpak, te weten:

- Voorkomen criminele carrières
- Doorlopende leerlijn
- Eigen kracht
- Benutten potentie en rol van vrouwen
- Aanpak multiproblematiek
- Versterken wederzijds vertrouwen

Voor elk van deze hoofdlijnen wordt een apart communicatieactieprogramma opgesteld met een bijbehorende media-middelenmatrix. Deze Actieprogramma's worden opgesteld in nauw overleg met de betrokken partners en zonodig aangesloten op of ingevoegd in bestaande programma's. Uitgangspunt is en blijft dat het de voorkeur verdient dat andere partijen dan de gemeente communiceren over de resultaten en dat die resultaten herkenbaar zijn voor de Rotterdammers (in algemene zin en als leden van de Antilliaanse en Marokkaanse gemeenschap). Naast het benoemen van problemen moet er ook vooral aandacht zijn voor successen. Zichtbare successen in de aanpak zullen op termijn van invloed zijn op een positieve ontwikkeling van het gevoel van eigenwaarde van zowel de Antilliaanse als de Marokkaanse gemeenschap.

3. Organisatie

- financiën
- planning
- monitoring

Organisatie stedelijk/deelgemeentelijk

De maatregelen beschreven in dit Actieprogramma worden uitgevoerd door diensten en deelgemeenten. Een aantal van de maatregelen is stedelijk gericht. De aanpak concentreert zich op de Antillianen- en de Marokkanenwijken. De inzet van de deelgemeenten en gemeentelijke diensten moeten worden geconcretiseerd naar wijken met aanpak voor risicogroepen van Marokkaanse afkomst en Antilliaanse afkomst.

De aanpak in de wijken dient aan de volgende uitgangspunten te voldoen:

- Generiek als het kan, specifiek waar nodig
- Grenzen stellen en perspectief bieden
- Integraal, samenhangend en vraaggericht
- Cofinanciering

Voor de aanpak risicogroepen van Antilliaanse afkomst geldt dat samen met deelgemeenten vanuit analyses over de problematiek op wijkniveau de aanpak vormgegeven wordt. Vervolgens wordt bepaald op welke domeinen extra inzet nodig is en hoe die wordt vormgegeven. De deelgemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het meer integraal maken van de aanpakken en krijgen daarbij financiële ondersteuning. In het Actieprogramma aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst en Antilliaanse afkomst vindt in het tweede jaar een evaluatie plaats waarna gericht wordt ingezet op de inbedding van de aanpak bij reguliere instellingen en in regulier beleid.

Voor de aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst geldt dat de deelgemeenten op basis van de probleemanalyses samen met de diensten bepalen waar de stedelijke aanpak ingezet wordt. De deelgemeenten zijn verantwoordelijk voor het inbedden van de aanpak in bestaande structuren. Ieder jaar wordt bekeken of aanpakken werken, bijgesteld of stopgezet moeten worden. De extra aanpak geldt voor een periode van drie jaar, waarna de extra inzet in regulier beleid moet worden geborgd.

Regie

Het Actieprogramma aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst en Antilliaanse afkomst staat onder regie van de Directie Veiligheid (stadsmarinier). Directie Veiligheid voert regie op de resultaten van het Actieprogramma risicogroepen van Marokkaanse afkomst en Antilliaanse afkomst in nauw overleg met diensten en deelgemeenten die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. De stadsmarinier Antillianen is verantwoordelijk voor de regie op de uitvoering op wijkniveau in de Antillianenwijken.

Financiën

Voor de aanpak van de problematiek van Antillianen en Marokkanen ontvangt de gemeente Rotterdam vanaf 2010 rijksfinanciering. Voor Marokkanen is jaarlijks 2,5 miljoen beschikbaar. Daarbij is door WWI de verplichting opgelegd straatcoaches en gezinsmanagers in te zetten. Voor Antillianen betreft dit jaarlijks 2,2 miljoen met 50% verplichte cofinanciering.

Antillianenbudget	Rijk	€ 1.172.500
	Collegeprioriteit	€ 1.172.500
	Totaal	€ 2.345.000
Verdeling		
	Cofinanciering deelgemeentelijke programma's	€ 1.000.000
	Stedelijke projecten, voorbeeldprojecten en organisatie	€ 945.000
	22 Antillianengemeenten en Curaçao	€ 200.000
	Onderzoek, expertise en vertegenwoordiging	€ 200.000
Marokkanenbudget	Rijk	
	WWI	€ 1.229.980
	Justitie	€ 1.336.408
	Totaal	€ 2.567.388
Verdeling		
In de aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst wordt uitsluitend gebruik gemaakt van rijksfinanciering. Deze financiering is voor een groot deel geormerkt om te besteden aan de inzet van straatcoaches en gezinsmanagers.		

Monitoring

Jaarlijks wordt een monitor opgesteld m.b.t Antillaanse en Marokkaanse Rotterdammers. Deze monitor gaat in op hun maatschappelijke positie in Rotterdam en zoomt specifiek in op de problematiek, gerelateerd aan onderwijs, werk, criminaliteit en gezondheid.

De uitvoering en voortgang van de aanpakken worden door verantwoordelijke diensten gemonitord. De Rotterdamse gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd. Daarnaast zal verantwoording plaatsvinden naar het Ministerie van Wonen, Wijken en Integratie en het Ministerie van Justitie.

Planning

- 2010: Voortgang stand beleid en ontwikkeling nieuwe methoden
- 2010: Medio februari wordt gestart met de uitvoering van de stedelijke aanpak. In de eerste helft van 2010 wordt met de deelgemeenten de plannen vormgegeven. In de tweede helft van 2010 wordt gestart met de uitvoering
- 2011: Evaluatie, testen nieuwe methoden en uitvoering
- 2012: Verankering aanpak risicogroepen van Antilliaanse afkomst in nieuwe methoden en projecten en uitvoering
- 2012: Einde aanpak risicogroepen van Marokkaanse afkomst, verankering in stand beleid
- 2013: Verankering aanpak risicogroepen van Antilliaanse afkomst in staande organisaties en structuren

Colofon

februari 2010

Uitgave van de Gemeente Rotterdam

Directie Veiligheid

Tel. 010 2673603

www.rotterdam.nl/veilig

Vormgeving

Grafisch Bureau DUS

Datum

februari 2010